

„Застава“ излази сваки дан осим недеље и дана за савецем.

Цена је на Угарску за целу годину 28. кр. на полу године 14 кр. на четврт године 7 кр. на један месец дана 2 кр. 40 пот. За Аустрију, Црну Гору, Србију, Немачку, Румунију, Америку и за све остале стране земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од нека цена је: на целу годину за Угарску 4 кр. на пола године 2 кр. на четврт године 1 кр. а за Америку и остале земље 6 кр. 50 пот. годишње.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Издање „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За сваку плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јована Т. Чавића.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Црни кабинет у Босни.

Сарајево, фебруара 1906.

Последњим кораком наших првака и заступника г. г. Х. Махм. д. бега Црнића, Дервиш бега Миралепашаћа, Шериф еф. Арнаутовића и Шемси бега Заимовића сав је исламски живаљ одушевљен — осим мали број ренегата око „Бошњака“, тог органа малерозних назова — „Људи“. Црни кабинет инспирише један чланак у намјери не би ли се како унијела забуна и подушеће опет учинило безуспешним. У Сарајеву је све одушевљено и свака паметан одобрава њихов корак, који се није могао, ни смио обичи.

Из црног кабинета подстрекавају сарајевске заступнике и Сарајлије на неслогу. Тврде отуд из тог „Дарул-белаја“, да неће Сарајлије трпјети то игнорисање и да је неспоразум сигуран. Мило би им било. Ми знамо урок зашто Сарајлије нијесу биле заступљене и никакав здрав разум неће тому замјерити. Знамо још, да су обадва сарајевска заступника у Сарајеву.

Познато је још и то, да је влада извјесан број народних заступника заточила у Цариграду а друге опет, које није м. гла. дегенерисати, хоће да не сматра заступницима. Тако се једном приликом изјаснили за Дервиш бега Миралепашаћа па и сад, овим чланком намигује на то, кад гореспоменуто господу називље „неколико муслимана“. Ово „неколико муслимана“ то су у више прилика опробани пријатељи ислама, то су искрени и потпуно савјесни штитиоци исламских и народних права у нашој домовини. Најбољи им је докуменат за ово очито нерасположење језуитске камариле у земљи према њима. Сав народ у Босни и Херцеговини, убијежен је више пута, да му је онај највећи и најсавјеснији пријатељ, кога власти у Босни највише не трпе. Да ли су ово народни заступници, то ће се видјети.

Како одавно тако и овом приликом настоје господа с отете нам мусале да убију у нашем оку углед и важност једног Цабџића, кад кажу да је амбициозан. Ми тој влади, њезину „Бошњаку“, ама баш ништа не вјерујемо. Они су код народа компромитовани толико, да што год они пишу и говоре народ подраумијева обратном Вук се познаје, ако ни по чему другом а оно по речу, па све да се у овчије руно увуче.

Кад би и сушту истину говорили, тешко би им народ вјеровао, јер: Јаланци нул сви јанмиш кимсе инанмаиш (лажцу кућа изгорела а нико му ције вјеровао). Ова кукавна влада је у нас дотле дотјерала, да свака и најмања њезина пажња поклоњена коме грађанину је штетна, јер народу постаје сумњивим. Околностима, које је она сама створила, довела је све паметније у песимизам. То је морало бити тако, јер је — кроз ово 4—5 година народне борбе — карактер многог дресираног патриоте на жару народног трагања морао исплавити. То и тому сличне околности и довеле су, да народ неће да вјерује другом осим онога, кога је опробао.

Замјерава се, што је путовање споменуте господе било тајно. Томе их је научило искуство. Требало је дакле дати прилике влади и њеним ренегатима, да узмогну и ово добро подушеће осујетити?! Нек прирепака владин препоручује јединство што и ми желимо, само ми смо тога увјерења, да треба и заражене дијелове самог човјечијег тијела одсјећи, ако од њих пријети опасност другом организму.

Нека ми опрости, о нашим стварима обавештена читалачка публика, што толику пажњу покљоних инспирираном чланку. И ја знам да је то сувишно, али ми је намјера била, да и овај пут предочим инспиратору да му та не пали.

Нека је срам сваког оног брата, који чита „Бошњак“, то субвенционирано ђубре, који годинама инспирираним чланцима трује душу наивних људи. Умне, м. ралне и материјалне пропалице, које га издају, треба протјерати из људског друштва, да се човјечанство не кваре. „Бошњак“ чита само простији народ и на цивилизованом је, да мање наображеној публици отворе очи, упути је на кориснију књигу и ли стове да се за свој сопствени новац не трује. „Бошњак“ и загребачко Фравково „Право“ познали су врло добро расположење муслимана у Босни и Херцеговини па вато сваком даном приликом и посвећују километралне чланке прецунае симпатија турској царевини, само да би читаоце тиме намамили на друге чланке, којим хоће да их обману.

То су опасне лије, народе чувај их се! Докле ће нам „Бошњак“ наше име прљати и срамити?!

Сарајлија

Каква је била опозиција на епархијској скупштини бачкој?

Опозиција има дужности, као и већина. Но опозиција на епархијској скупштини бачкој није ни појмила да има и дужности. Хтела је скупштински рад да омете и да направи бруку. Брука је пала на њену главу.

Кад се једно питање решило, кад је о њему гласано они се поново враћаху на то, шта више после сваког решења пријављују протесте, жалбе на сабор и то све — најлакромисленије. Н пр. у уредби стоји, да световни чланови конвисторије „треба да буду по могућству правници“. На то се и гледа. Па опет је било и у бачкој и било у свима другим епархијама, да су били чланови конвисторије и неправници. Били су инжињери, учитељи, лечници и други. Никад никог против тог протестовао није. Но јуче је изабрала епархијска скупштина у конвисторију три адвоката, једног умаровљеног сенатора и два доктора медицине. Прот. в та два доктора медицине не потегоше протесте.

Та да! Неко мисли кад треба да буду по могућству правници у конвисторију, зашто бирате доктора медицине, кад сам ја ту. Имате дакле могућности да изаберете правника. Али заборавља, да онај ко хоће да буде изабран у конвисторију не треба да буде само правник, но треба да има и поверење епархијске скупштине.

Па онда да споменемо изврћања те славне опозиције. А језгро те опозиције стварали су они који су знали, да неће бити изабрани у одсеке.

Била је реч о одељку П. 8. §. 13. краљевског рескрипта. Тамо стоји и ово: „Изкључени су из бирачког права они, који су због каквог злочина осуђени“.

Поп Веља Миросављевић није се ни мало стидио, да пред целом скупштином прочита лажљиво тај параграф и уметне реч: који су „били“ осуђени.

Др. Бранко Илић исправио је поп Вељу, а после почео доказивати како се наша народно црквена аутономија ослања у овом спорном параграфу на државни закон. Наш рескрипт не вели ово је и ово злочин. Што државни закон обележава као злочин ми то морамо признати, јер смо та-

кву уредбу донели. Ми у кругу наше аутономије не судимо поново онима, које су државни судови осудили. Кога државни судови осуде због злочина, ми то примимо без поговора. Па кад је то тако, онда морамо завирити у државни закон те видети, када то сматра тај закон да је крај је оној казни, а државни казни закон се променуо од раскрипта.

У овом правцу је говорио др. Илић о државном закону, на кога се наслања наша аутономија. Но др М. Бокшаи кад је видео, да му је његов начелни пријатељ поп Веља ухваћен у лажи, он поче да изврће још горе но поп Веља, те поче подметати дру Илићу, да др Илић хоће да уведе државне законе у нашу аутономију, и сви црни реакционари закукаше, као да им иде из душе: Ајао, аутономија, ајао државни закони! — Разуме се, скупштина је презриво окренула главу од њих.

Занимљиво је ово: Кад сте после скупштине говорили са тим „различјима“ у четир ока, многи је признао: „Та оно јесте, ово ил оно нисмо требали радити.“ Или рече: „Признајем, требали смо друкчије.“ Али то је у четир ока. У друштву су показали да су све у стању. Али да други пут више неће главом о шиљак то смо уверени.

Нови Сад, 18. фебруара.

Тиса и Хрвати. Одмах после распуштања угарског сабора, говорио је у клубу мађарске либералне странке бивши угарски министар-председник гроф Стеван Тиса. У том свом говору напао је јако мађарску коалицију, што је отпочела преговоре споразума са хрватским опозиционим странкама у Хрватској и Далмацији. О хрватском народу говорио је са презиром и пребацио је мађарској коалицији, да је тим поступком својим јако понизила углед Мађара и снизила ниво мађарског народа.

По себи се разуме, да је тај говор Тисин изазвао оправдано велико огорчење у хрватском народу. И хрватска назова народна странка на челу са др. Томашићем нашла се у небраном грожђу. Тад је др. Томашић написао једно писмо Тиси и овај је на основу тога похитио да помogne својим хрватским пријатељима. Управно је једно писмо на др. Томашића, у којем вели, како није хтео да вређа хрватски народ, већ је напао мађарску коалицију, што није отпочела преговоре споразума са хрватском народном странком већ са хрватским опозиционим странкама, Чингријом и другим.

„Обзор“ у својем последњем броју доноси о томе чланак и међу осталим вели и ово:

„Тиса у свом писму на дра Томашића тврди, да се грех мађарске коалиције састоји баш у том, што је она са Чингријама, као с равноправним факторима, конферира, иза леђа и против родољубним факторима хрватског јавног живота, разумевајући под овим „хрватску народну странку.“ Гроф Тиса може да буде колико се год хоће бистроуман и окретан политичар, али се не сме толико утварати, да ће нас жедне превести преко воде. Кад је оно у клубу говорио, па свој говор докрајчавао, у екстази измакла му се ставка, којом је увредио целу хрватску јавност онокако, као кад се напитом човеку измакне „in vino veritas.“

Шта је мађарска коалиција? Велика

једна странка из разноликих странака у дружена, према једном циљу. То су исто хрватски и српски родољуби, који су се саслагали на Ред, па се сложили у речкој револуцији. Где има разлике, где неравноправности међу овим двома скупинама? Зар у том, што је у угарском сабору коалиција у већини? Па нису ли Чингрија, Пуљеви, Милић баш представници велике већине далматинског сабора, а др Тушкан и Загорац не заступају ли можда у хрватском сабору бар онолику странку, колику саразмерно заступа Банфи у мађарском? Може ли ту бити говора о каквој неравноправности?"

Чланак завршује тиме, како писмо Тисино упућено Томашићу није ни мало занимљиво, осим оног копрцања Тисиног, да свој говор заглади и отпева славопој хрватској народној странци. Вели, како би много занимљивије било писмо Томашићеву упућено Тиси, да овај заглади свој говор у либералној странци. — И сви други опозициони листови устају жестоко против Тисе а још више против Томашића, који је и по другом пут увредио хрватски народ. И доиста и Томашић и Тиси паметније би били урадили да су ћутали, јер тиме не би брукавали само себе. Најмање су пак кадри они, да пољуљају углед Чингрији и другим родољубивим људима хрватске опозиције и да ослабе значај задарског и речког покрета. Таких данас и онако нико од независних и родољубивих људи, па ни сам народ не узима за озбиљне чињенице, већ за људе, који су једно завршили сваки у свом на роду своју политичку каријеру, и који су само служили и служе бочкој камарили а против народа свога.

К р и з а.

Промене у министарству.

У владиним круговима говори се, да је већ решено, да изведу неке промене у Фејерваријевом министарству. За министра финансија доћи ће Фрања Хегедиш, досадањи судица код административног суда. Државни тајник Поповић остаће још неко време у својој функцији. За министра просвете пак доћи ће Јулије Тост.

Заплене листова.

Познато је, да је суд на предлог државног одветништва у недељу запленео седам будимпештанских листова ради увреде величанства. Државно одветништво нашло је да има увреде величанства у говору Гезе Полоњија, који је држао у „Шаш“ клубу и који су ти листови довели. Али говор Полоњијев довели су и „Пестер Лојд“ и „Будапешти Наplo“ — па њих ипак нису запленели. Листови „Пешти Наplo“ и „Пешти Хирлап“ довели су сада преко свога правног заступника опсежан приватив на будимпештански судбени сто против незаконите одлуке о заплену истражног судца у преским стварима.

Дочек краљевог комесара у Дебрецину.

У Дебрецину се чине велике припреме за дочек краљевског комесара Ивана Насадина. Данас ће Насадина приспети у Дебрецину у пратњи многих министарских чиновника. Сву местну војну посаду извешће на станицу при његовом доласку.

Сви су изгледи, да дочек овај неће ићи глатко, јер је у вароши велико огорчење против наименовања краљевског комесара.

Епархијска скупштина бачка.

По подне у 3 сата продужена је седница.

Кузман Милованић, који је при гласању: да ли предлог дра Манојловића спада пред епархијску скупштину или не, гласао да први део (о осуди свештенства) спада, а други део (о учитељству) не спада, разјашњава зашто је тако поступио. Поступку свештеничком други су мотиви, а други учитељском. Свештеници захтевају, да се од њих бирају у одсеке само они, које они хоће, а учитељи то не траже. Те две ствари нису једнаке, с тога тражи да се при претресу одвоје једна од друге.

Брадваровић: Пре подне се доста претресао већ

предлог дра Манојловића, с тога предлаже, да о њему говори још по један свештеник и учитељ и предлаже, те да се онда стави на гласање

Танасија Костић потпомаже Милованићев предлог.

Поп Панта Поповић моли, да му се опрости, ако је кога пре подне увредио, сада ће бити озбиљнији. (Узвизи: Призиваје, да није био озбиљан. Смех.) Преко ове ствари не може се олакати прећи. Ово је данас најважније питање. Свештенство је уједино увређено. Какав народ? Свештеници су ту све и сва. Они су позвани да воде народ, а народ да иде смерно за њима. (Узвизи: То и чини, када је свештеник на својој месту.) То је свеједно. Какав био да био! (Смех) Неће му тек говорити ту макар ко. (Узвизи: Охо! Ко је то макар ко? Зар народ?) Поп Панта сада говори још нешто, што се не чује у бурном протестовању.

Прота Ђирић је мишљења, да читава ова ствар не спада овамо. Скупштина нема пред собом свештеничку петицију. Стога да се пређе на дневни ред.

Поп Иван Јелчић устаје, тегли врат, заодреће главом, осмејкује се и гледа, какав ће изазвати утисак. Надугачко разлаже „врло бистро“, зашто је свештенство старо-бечејско поступило онако. Свештенство хоће, да се у одсецима ради на олћем напретку цркве — а за овај рад способни су само они — а не да се расправљају ствари са страначког гледишта. Свештенство је искусило, да је оно добро само дотле, док служи партијским интересима — иначе је одмах неродољубиво. Свештеници добијају мандат само од свештенства, с тога им је дужност, да му бране интересе. Њихов поступак је приватан, с тога не спада овамо пред скупштину. Иначе је поступак њихов оправдан, они хоће да се ослободе утисака васколиких странака, а имају права да стављају своје захтеве. „Ти се не морају примити, и кад нас нећете немојте нас бирати, тиме нам је већ изречена осуда, па ва што нас даље осуђивати. Ми смо као сталеж коректно поступали, нисмо хтели против закона, но смо као сталеж хтели приватним путем — не овде, да тражимо додирних тачака са већином, да јој изразимо своје жеље.“

Др. Станислав Лудјаћ предлаже, да се закључи дебата. Сви чиновници шаљиве игре, што ју је инсценирао племенити поп Панта, одиграни су, треба да се завеса спусти. Предлаже, да се гласа.

Поп Јабланић је изненађен предлогом дра Манојловића. Неће да расправља о законитости или незаконитости захтева и поступка свештеничког, само пита, да ли је то незаконитост, кад свештенство с љубављу (Видело се пре подне! Пр. ур.) излази на сусрет и тражи само то, да им суде они, у којима имају поверења.

Парох Емил Степанов: Био је јуче на свештеничкој конференцији и тамо им је рекао своје мишљење. Да се ово усвојило, не би дошло до ових призора и ове расправе. Ну иначе не би дотле морало доћи, али тон и начин нашег старијег сабрата (поп Панте главног говорника „удружених“ свештеника) био је такав, какав не треба да је једног свештеника. Да је свештенство дошло са границом мира, већина би сигурно усвојила неке праведне им захтеве, разуме се осим треће тачке у прогласу им. Та трећа тачка затворила је врата сваком споразуму. Ипак држи, да би још можда могло доћи до каквог споразума, те предлаже, да свештенство буде у довољној мери заступљено у кандидационом одбору.

Поп Јован Вучерић са неке висине изјављује жељу да види ко је од свештеника противан свештеничкој одлуци. (Вика: С којим правом тражите то?). Др. Момировић: Ево, ја сам први! (Бурно: Живео!). (Чује се са много страна од свештеника: И ја сам!) Поп Јова: То сам хтео само да видим (седа).

Др. Милојевић је уверења, да читава ова ствар не спада овамо. Овде није било свештеничког писменог предлога, све је ово донешено са сокака. У предлогу дра Манојловића му се не допада, што се хоће свештенству да даде шамар, укор. Ми му нисмо власт, не можемо му судити. Ми ћемо му судити избором — то ће им бити казна, ако их не бирамо. А казна се не може делити у ратама. — Прихваћа предлог проте Ђирића, да се пређе на дневни ред.

Парох др. Стеван Момировић, изазван од Вучерића устао је први, јер слободно заступа своје мишљење и хоће да га мотивише. Поступак свештенства је нетактичан, јер то није актуално питање. Када се буде стварала нова уредба, нека онда изађу са својим захтевима. Свагда, када су стваране наше црквене уредбе, па и ова о епархијским скупштинама, имало се свагда пред очима, да се свештенство не треба да се дели од свога народа. Ко хоће да буде биран, нека се труди да стече народно поверење. Он се без народног поверења не би примио

никавог избора, који би свештенство изнудило од скупштине. Указује на жалосне последице у Француској распепа цркве и народа. Тај грех неће никада узети на себе, да припомогне цепању свештенства од народа. Предлаже, да се гласа о предлогу дра Манојловића. Он га прима.

Говор дра Момировића изазвао је на све силан утисак, па и на „опозиционе“ свештенике, само их се неколицина цинички смешкала. Бурно тапшање.

Када се мало утишало устаје прота Борота и језуитски преврћући очима тврди, да ће се данашња скупштина свековечити претресањем овог предлога. Подсмехну ће јој се свет. Предлог нема подлоге. Ово је као партијска скупштина, која хоће да смрви своје противнике. Сме свако казати своје на зоре. Пре подне се погрешило, када се решило да се прими овај предлог на расправљање, треба ту погрешку поправити тиме, да се пређе на дневни ред.

Др. Манојловић стварно и темељно разлаже, зашто овај предлог спада пред скупштину и зашто га одржава. Побива разлоге дра Милојевића. Предлогом овим хоће да се осуди терор од страве свештенства и учитељства.

Учитељ Михајловић изјављује, да учитељство својим закључком није хтело да терорисе. Ну ово је стравачки терор, који је унесен у скупштину.

Затим се прелази на гласање. Гласало се поименично. Дра Манојловића предлог примљен је са 60 против 24 гласова. У јучерањем броју донели смо, ко је све гласао за, а ко против предлога. Свештенство на челу са протом Милошем М. Папићем, које је гласало за предлог дра Манојловића, поздрављено је бурно и одушевљено.

По свршеном гласању поп Веља Миросављевић ограђује се против овог усвојевог предлога и изјављује, да ће против њега поднети жалбу на сабор.

О даљем току скупштине донећемо у идућем броју.

Овде да споменемо још неке занимљиве ствари. Кад је др. Манојловић почео читати свој предлог, да се осуди старо-бечејско свештенство, поп Панта и содрузи су викали: „А шта је с учитељима? Зар тако једном мером мерите?!“ И већ су се спремали, како ће да ликују, да осуде скупштину већину ради пристрасности. Ну како им се отегосе лица, кад др. Манојловић поче читати и други део свог предлога, у којему се осуђује и поступак учитеља новосадског протопрезвитерата. Али поп Панта брзо севну мисао, те кливну: „Браво! Сад ће бар учитељи у наш табор, па да видиш, шта ће онда бити од радикала!“ И заигра се осмех задовољства око усана свију сова и совуљагица. Али док се поп Иван још задовољно осмехивао, други оштроумнији брзо увидеше, да ће им она „лепа“ нада остати само надом, јер и сами њихови другови, који неће да се деле од свога народа, осудили њихов поступак, а и присутно учитељство — иако се бранило — није хтело у једно јато са совуљагама, но је и ово тражило да се ове осуде.

При прекиду скупштине за време кандидације у поједине одсеке шапутале су међу собом сове: „И јесу момци! Ко би се надао, да ће смети и на учитеље?!“

У ходнику се развикао поп Младен: „Данас сте одстранили од себе и свештенство и учитељство! Тако се не ствара странка! Баш противницима, незадовољеницима треба попуштати, па ћемо се сви наћи у једном табору!“ Они, што су стојали унаоколо, само се осмехнуше.

Треба да се забележи и ово. За време говора протопоп Јована уз познато му језуитско пренамагање, на вратоломних и комичних испуда поп Пантиних, па слушајући цинизам, „велије“ совуљагице и „мудро и разборито“ разлагање превртљивог поп Ивана требало је посматрати она поштена лица ратарска, на којима се најпре огледала запрепаћеност, која је речито говорила: „зар наопако имамо и таквих свештеника?!“ Ну та запрепаћеност убрзо је уступила места срџби и гнушању. А како се разведрише, синусе лица, кад угледаху мушко држање проте Папића и осталих истинских народних свештеника, па чуше језгровити и силни говор поп Момировића — са не једних усана оте се усклик „Таки нам свештеници требају! То су пастири наши!“ — Она нема осуда народна силија је од ма какве речиге осуде — ово признање народно теже је од свију „одличија“ и награда из карловачког двора.

Вести из места и са стране.

Избори за епархијску скупштину темишварску.

Јављају нам из Бања Луке: Јуче при сабору изборника за епархијску скупштину

победила је радикална листа. Изабрани су: Мита Биримац, Сима Јовановић, Алекса Кузманов, Душан Грујић, Јоца Грујић, Васа Лазич, Љуба Влајков, Милош Чолак и Шандор Попов. Сва деветорица су присталице српске народне радикалне странке.

Оснивање ратарско-занатлијске кредитне задруге у Винковцима.

Из Винковаца нам јављају, да је за недељу 19. фебруара (4. марта) сазвана главна скупштина у гостиони Лазаревићевој, која треба да прихвати поправљена правила и изабере управни и надзорни одбор као и управу — а разреши привремену управу. Тиме би овај завод ступио у живот.

Мађарско-српска телефонска веза.

Поптанска и брзојавна управа даје следећи извештај: Телефонска веза између Угарске и Србије у последње време је и са Нишом склопана. За три минута говора између Будимпеште, Базе, Суботвце, Сегедина, Новог Сада, Сенте и Сомбора и између Србије и већ раније споменуте вароши, такса је 2 круне и 50 пара. А између Земуна и Ниша 1 круна и 50 потура.

Наш извоз брашна у Босну.

Годишњи увоз брашна у Босну износи око 400 хиљада метарских центара. Од тога пада на угарски извоз 350 хиљада метара. Због знатног извоза угарска железница издејствовала је код босанске управе нижи подвозни став, који ће сад износити 426 потура од Будимпеште до Сарајева, а досада је износио 441 потуру од 100 вгр.

Српкиња добротворка.

14. новембра 1899. умрла је у Будимпешти Картина Гал Агора, супруга познатог румунског снажике Јосифа Гала, члана горње куће. Она је пре неких 8 година са својим мужем сачинила заједнички тестамент, по којем она брачна странка, која другу преживи, има да наследи све, но с тим ограничењем, да после смрти обојих има припасти васколико имаће српској и румунској митрополији на поле у ту сврху, да се из половине истог иметка оснује српска заклада, из које ће се сиромашни српски учитељи и српски ђаци испомагати. Укупно имаће износи преко милион круна и тако би српска митрополија имала да добије на оснивање ове закладе половину т. ј. 500.000 круна.

Но муж исте добротворке Јосиф Гал прикрио је овај тестамент и превео је исто женима имаће на себе без икаквог ограничења. Сад је темпшварски адвокат др. Константин Стура (пореклом Грц) дознао крајем јануара месеца, да се тестамент налази код кр. јавног бележника у Будимпешти и позвао је Гала, да тај тестамент суду поднесе. Гал то није хтео учинити, нашто је др. Стура замолио пештански надлежни оставински суд, да тестамент отворити даде. На основу тога је отворен тестамент, у којем је др. Стура за извршиоца тестаментна означен. Сад је др. Стура забранио Галу, да сме своје имаће продавати, јер је дознао да Гал хоће све у новац да претвори и српску митрополију усарати. Уједно је др. Стура известио и дра Бранка Илија, фискал српских народно црквених фондова, који је одмах о свему известио Саборски Одбор. Саборски Одбор имаће даље да своје становиште у овоме заузме.

„Трговачки Вијесник“.

српски трговачки орган, једини српски лист за финансијску српску политику и организацију, што је излазио у Броду н/С., излазиће опет, јер се нашло пута и начина, како да се одржи. Позвани ће свакако учинити своју дужност, јер би заиста била штета, да нам овај лист, једини своје врсте, угине. Како се уредништво постарало за сарадњу најбољих српских и страних финансијских сила, а и за оригиналне и директне извештаје из свих места, на која српска трговина пуним правом рефлектирати може и мора, надамо се, да ће се и наши капиталисте, трговци, индустријалци и у опште праведници у што већем броју на тај лист претилатити. На поље финансијалне организације нисмо још ни ступили, па пре него што му приступимо, потребно је, да га добро познајемо.

Туберкулоза у Београду.

Приликом годишњег збора Друштва за чување Народног Здравља за крај палилушки, др. М. Ивковић који је уједно и пословођа, изнео је ужасне цифре о умирању од туберкулозе у Београду. Од туберкулозе свију видова умрли су: 1901. 624, 1902. 647, 1903. 632, 1904. 645 и 1905. год. 759. За тих пет година умрло је од саме плућне туберкулозе: 519, 527, 501, 542 и 525. Најгоре у том погледу стоји Београд од свију великих градова и новог и старог света. Најближи му је занемарени пољски дгр Лвов, али је размак у проценту од Бео-

града до Лвова много већи него од Лвова до великога града по туберкулозној смртности најближег. Лондон са грдним пауперизмом даје жртве туберкулозној немани 5 1/2 од 1000 душа, Париз 2 1/2 а Београд 7-5 на 1000 умрлих. Од београдских крајева по умирању од туберкулозе долази на прво место врачарски кварт, па одма за њим палилушки. Болница обори у Палилули највећи су расадници те опасне болести у палилушком крају осим других фактора, као и учерице, навала северца и т. д.

Ован за 20 хиљада круна.

„Тежак“ доноси ову вест: „На овогодишњој продаји линколнских дугачкорунних прилодних овнова из разних запатничких стада, која је држана у Америци платио је један купац из Бујенос Ајреса 20 хиљада круна за једног најбољег овна црне вуне, који је био из једног врло добре пасмине.

Жртве железница.

По статистици из Вашингтона (у Америци) прошле године за три месеца (јули, август и септембар) погинуло је у Сједињеним Државама 1,053 особе, а рањено 16,386 приливом разних железничких несрећа. — И то је американска сигурност!

Брзојави „Застави“.

Среда 18. фебруара.

К р и з а.

Будимпешта. Банфи је управно отворено писмо на своје бираче. Банфи жели, да се успостави самостална царина, када изађе време уговору. Пут споразума мора се наћи. У тешким временима не држи се строги одржавања права, но мудре умерености. Споразум је могућан. Сазив сабора у садашњим приликама не може се скорим очекивати.

Будимпешта Румунска народносна странка је изјавила, да ће морално потпомагати данашњу владу, јер ова хоће опће право гласања и има такав социјалан програм, с помоћу којег се могу знатно унапредити економски и културни развитак народности.

Будимпешта. Наименовани чиновници земљинске жупаније скинути су са звања, изабрани су пак взхвалили.

Чиновници веспримске жупаније скинути су са звања.

Будимпешта. Најодлучније се тврди, да су неистинити гласови о одступању Крештофаја.

Будимпешта. У супрот свију гласова изјавио је савет стручне радничке организације, да није донешена никаква одлука у погледу опћег страјка. Али социјалисте одлучно су за то, да се оствари опће бирачко право, па у интересу овога употребити и политичке страјкове.

Будимпешта. Краљевски комесар Руднаја дошао је данас пре подне у 11 сати у звање пештанског поджупана Беницког и изјавио му је, да је он данашњим даном суспендовао аутономију пештанске жупаније. Саопштио му је, да је министар унутрашњих дела усвојио молбу му за мировину. Жупанијским чиновницима дао је Руднаји 24 сата на промишљање, па да га онда извести, да ли ће и даље обављати званичне послове. Краљев комесар уједно је наименовао на место Беницког надсолгу из Помаза, Аурела Чато-а за поджупана пештанске жупаније.

Прилике у Русији.

Петроград. Неосновани су гласови о атентату на удову царицу.

Тамнарфорс. Чланови радничког удружења предали су полицији једну жену која је суделовала, када су поробили филијалу руске државне банке у Хелсингфорсу. Код две особе, које су ухапшене, нађено је 20 хиљада рубаља.

Несрећа у Лијону.

Лијон. Јуче се срушила једна кућа и у том приликом затрпано је петоро деце.

Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 17. фебруара 1906. године.
 Пшеница прве каквоће 16 к. 20 п. до 16 к. 40 п.
 Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.
 Пшеница средња 16 к. — п. до — к. — п.
 Пшеница лакша 15 к. 60 п. до 15 к. 80 п. от.
 Наполица — кр. — пот. до — кр. — пот.
 Јечам 14 круна 20 пот. до 14 кр. 40 пот.
 Зоб 14 кр. — пот. до — кр. — пот.
 Кукуруз у зрну н. 13 кр. — п. до 13 кр. 20 п.
 Кукуруз у клину н. — кр. — п. до — кр. — пот.
 Маст 144 кр. — пот. до — кр. — пот.
 Сланина 144 кр. — пот. до — кр. — пот.
 Сланина паљена 144 кр. — п. до — кр. — п.
 Свињи угојени тенки 98 до 100 пот.
 Свињи средњи . . . 94 до 96 „
 Свињи лаки . . . 90 до 92 „

СВЕ ОД 100 КИЛА

МЛАД ОФИЦИР

жели да се ожени младом и интелигентном девојком са пристојним миразом Фотографије са понудама слати на адресу Ж. Р. J. post-restante. Са највећом дискрецијом. — Београд.

224 1—3

КУЋА

у Вуковићевој улици у Новом Саду продаје се из слободне руке. На другом плацу до исте куће налази се шупа, штала, подрум и магацин. Такође продајем и свој

дрварски плац

који се налази крај златне греде.

У Новом Саду фебруара 1096.

224 1—1

Дошко Бајић.

НА ЗНАЊЕ.

Част ми је поштов. грађанству Новог Сада, као и поштованим посетиоцима из околине Новог Сада до знања ставити, да сам у Новом Саду, господска улица бр. 14. отворио

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНУ ТРГОВИНУ

код „Невесте“

и исту снабдео са робом првог квалитета.

У мојој радњи, свака поштована муштерија биће добром и новом робом а врло јефтином ценом послужена.

Очекујем посету поштованих муштерија из места као из околине и белешим се са особитим

227 1—12

поштовањем

ПЕТАР РАДОВАНОВИЋ.

500 Круна плаћам ономе, кога заболе зуб или коме смрди из устју након трајне употребе Вартилине воде за зубе. Цијена је бочица 70 филара (поштарина посебно 95 фил.)
Ed. Bartilla-Winkler
 Wien, 19./I. Sommergasse 1.
 Добива се у свима лекарицама.
 у Новом Саду код В. Кс. Грозингера
 Фрање Јосифа трг.
 актевајте свагда, нарочито Вартилину воду за зуб. Пријаве о потворењу награђујем.
 у мјеста гдје се ова не може да добије, шаљем 7 бочица за К 5-20 просто од поштарине. 168 2—

После многобројних грозница

и тешких болести треба опорављених добра средства за окресту. Јетрена маст је више него једно храниво средство кадра, да ствара органску маст и да ојачава кости и мишиће. — Скотова емулзија пружа јетрену маст у тако пробављиву и укусну облику, да и најслабији болесник може препарат узимати без гађења и пробављати га.

Скотова емулзија је од најфиније норвешке јетрене масти, спојене с валцијем и ватроновим хипофосфатима, а рибар с великим ослићем (рибом) знак је гаранције за права Скотов поступак.

Може се добити у свима лекариницама.

Кад се позовете на ове новине и пошаљете 75 потура у поштанским маркама, послаће вам бесплатно боцу на пробу

Дра Емилија Вудаји-ја
„варошка лекариница“
Будимпешта, IV., Вацза улица бр. 34/50.
Цена оригиналне боце К 250.

Добра домаћинка брине се само за добро своје породице!

Катрајнер Кнајпова
сладка кава.

Приређена по начину Катрајнерову угодно прија, корисно утиче на здравље и јестина је, пружа дакле неопцењену добит сваког домаздуку!

Треба нарочито напоменути при куповању име Катрајнер и захтевати само праве омоте са заштитним знаком Попе Кнајпа.

ЗА ОТМЕН ЖЕНСКИ СВЕТ,

нема је важно и за обичне грађанске женске да пазе, те да при неговању лица не употребљају каква изшкодљиве материје састојећа се улепшавајућа средства. Да избегне та шкодљива средства, нека свака женска купи Балашево млеко од краставаца (добија се у свакој већој апотеци, флаца по 2 К) које не садржи никаквих шкодљивих састојака и лицу сталну свежину дају. А одстрањује пеге од сунца, флеку, бубуљице већ после 2 до 3 пута кад се употреби, налази свака женска да јој је исто неопходно потребно. Поштом пиље: С. BALASSA, Apotheke, Budapest Erzsébetfalva. 190 1-4 (П.)

НА ПОВОЉНО ЗНАЊЕ!

Част ми је до знања ставити, да сам добио из Минхена „Угасито Пауланер пиво А Г. у Салватор подруму у Минхену“ као сваке године, тако и ове. Ово светско чувено пиво само једаред у годину точи се и у Минхену и зове се

САЛВАТОР-ПИВО

Од овога светско чувеног пива у стању сам и ја од 3. марта почињући па на кратко време само неколико дана точити, и нека се повуди ко хоће да га пије.

Велештованом општинству дата је опет прилика да за кратко време може уживати у пићу свом својству јединог признатог Салватор-пива.

Молим дакле да ме изволите посетити.

С велештовањем
ЈОСИФ ХУК,
Нови Сад

205 1-5

ПОТРЕБУЈЕМ ЗА СВОЈУ ДЕЛИКАТЕСНУ РАДЊУ

једног **ШВЕГРТА** сиромашнијих родитеља; мора бити везан, да зна писати, читати и рачунати, а да говори српски, немачки и мађарски. Може бити стар 13—14 година. Са оделом имаће да служи 4 године а без одела 3 године. Повуде треба писати на немачком језику, а обратити се на **JOSEF LAKOWITSCH** **Abbazia.** 290 1-2

ТРГОВИНА ПАМУКА, ШПЕЦЕРАЈА И МАТЕРИЈАЛНЕ РОБЕ **МАКСИМА СТАНИШИЋА** **ВУКОВАР**

потребује једног солидно млађег помоћника. Ступање одмах. 216 1-3

ПОТРЕБУЈЕМ ДВА ОПАНЧАРСКА МОМКА

који у посао одма могу ступити. Плата добра према способности. Обратити се на **Косту Јанковића** у Мирковци 219 1-1 **П. П. Винковци.**

ШТЕДНО И ЗАЛОЖНО ДЕОНИЧКО ДРУШТВО У МИТРОВИЦИ

прима улоге на књижице или текући рачун на и без отказа уз 5% постотну камату.

Есконтује менице уз врло умерену камату и посредује хипотекарне зајмове и тавове на амортизације. 193 2-20

Даје зајмове на вредносне папире и предмете као залог.

ТРАЖИМ ДОБРА ТРИ МОМКА

потпуно вична у КОЛАРСКОЈ РАДЊИ, који могу у моју радионицу одмах или кроз четрнаест дана ступити. Душан Величковић, колар. Панчево, Јабучка улица бр. 44. 210 2-6

Заштита од несреће!

Коњи не могу утећи више употребом нове патентиране жвиале за сигурност Проспекти бадава. 38 6-6

Главни заступник: **Karl Pfeiffer** **Wien III/2. Stammgasse Nr. 13.**

!! ОД СУВОГ ДРВЕТА!!

У равној дужини може се добити **ЦЕПАНОГ ХРАСТОВОГ**

ВИНОГРАДАРСКОГ КОЉА

на грађари и дрвари **Данице уд. Јовановић,** Сремски Карловци. 181 9 10

КУЋА

на главној пијаци поред »ХОТЕЛ МАЈЕРА« (некадања Хаџићева кућа) продаје се. Пближе код **Филипа Кона** Нови Сад. 189 5-6

НА ЗНАЊЕ.

Част ми је штованој публици до знања ставити, да сам од 1. марта о. г. у својој кући у Новом Саду, Вуковићева улица број 3., такозвана земљана ћуприја, отворио

Кројачку радионицу.

Као што је познато штованој господи у месту и на страни, припознат сам био за тачног и доброг мушког кројача, и обновио сам свој крој по најновијем кроју и фазону. Обећавам штованој публици најсолиднију послугу и умерену цену, фазона и од својих штотова од најновијих мустри енглеки и т. д.

Умољавам за многобројну посету. С поштовањем **Анрија Балашић** мушки кројач. 221 1-3

ДВА СЛАГАЧА

могу одма ступити у штампарију дра Светозара Милетића у Новом Саду. 5-

КАШАЉ!

Ко на овај не пазе, греша против сопственог тела! **Кајзерове ГРУДНЕ КАРАМЕЛЕ** с три јеле 1302 8-20

Лекарски опробане и препоручене против кашља, промуклости, катарата, крвавости и катарата у ждрелу. 4512 нов. овер. сведоба доказују, да оне одржавају оно, што обећавају.

Пакет по 20 и 40 потура код: **Оскара Клајна,** дрог. код Црк. Крста у Новом Саду. **Омера Попова** у Карлову. **Д. Коде посл. Була Вилке** у Н. Саду. **Б. Стефановића син** у Н. Саду. **С. Межајловић**, апотека у Ст. Павови. **Симона Скендоровића** апотека у Апатину. **К. Пероша** апотека у Будимпешти. **Маг. Панер** у Темишвару, **Штиглиц** лекарици у Иригу, **Стефан Штрассер** апотекар у Карловци.

КРАЉЕВСКИ КОНЦЕСИОНИ ТИЧАЈЕВИ КЊИГОВОДСТВА

у Петроварадину. Од 1. априла п. р. до почетка јула за мушке и женске изврсна настава у раним јутарњим часовима — темељито образовање и испит у Бечу. Настава на немачком, српском или мађарском језику. Извешће уз повратну пошт. марку за одговор треба упутити у Вршац 140 4-4 **проф. Ј. Моган.**

ИЗВОЛИТЕ ЧИТАТИ!

Знамените глумице **Klara Küry** и **Emma Komlóssy** редовно употребљавају у француској држави отишавање:

JANOVITZ бисер-крем цена 1 К
JANOVITZ бисер-сапун цена 80 фил.
JANOVITZ бисер-пудер у белој, роза и жутој боји кутија 1 К.
JANOVITZ бисер-вода за лице цена 2 К 50 е.
JANOVITZ бисер-вода за неговање руке 70 е.
JANOVITZ бисер-вода за уста (крепи зубно месо уста и зубе цена 1 К 50. е.
Ови препарати могу се добити само у „Anghy gyogyaszertar, Hatvan“. 1044 22-26 Равашиљање сваки дан тајно!

ЗА МОЈУ ОВДАШЊУ МОДНО-МАНУФАКТУРНУ ТРГОВИНУ

ПОТРЕБУЈЕМ ДВА СТАРИЈА ПОМОЋНИКА.

Исти морају бити самостални везљани продавци, да су способни да репрезентирају да поред српско-хрватског језика потпуно говоре немачки и мађарски. Оферти, преписи сведоче (које се неће враћати) и референције имају се упутити на **Јована Поповића** **Паја Кифус** у Вуковару. 176 3-3

ФРАЊЕ ЈОСИФА ГОРКА ВОДА је једино пријатно и природно средство за чистињење. 217 1-89

ЛИСТАК.

Где је срећа?

— Beniczkyne Bajza Lenke. —
(Наставак.)

Но, да ли га воли она? Ова мисао појави се после пређашњих брига.

Није ли за то отишла да се ослободи мене. Није ли зато у тајности отишла, да би и мене и себе поштедила од најмучнијег признања, које би се морало догодити између два створења, од којих једно већ не осећа љубави а друго још силно љуби...

Истину морам дознати! Са овом одлуком изађе из собе изјури у мрачну ноћ, да на студеном ваздуху охлади пламен, који му гораше у грудима, пламен патње, очајања, страха и бола.

V.

Сутра дан примети Смилка да је њезина млада другарица, која је синоћ раније легла, и сувише бледа. Милка се бранила, да је глава боли.

— Драго Милче? Зар се још увек рђаво осећате, запита ћерка Јакшићева, када јој у собу ступи.

— Боље ми је, но још нисам сасвим здрава. Хвала вам на питању драга госпођице, одговори ова да се једва чуло и узе посао у руке.

— Нећете ли се срдити, ако вас нешто искрено запитам?

Милка је питајући погледа.

— Где сте били јуче? Тако сте сломљена дошла, одмах сте легла а на лицу вам је такав бол исписан био... целог дана не дадохте се видети.

— Постигло ме је узасно разочарање, које ми је цео живот уништило.

— Волели сте некога у коме се преваристе?

— Волела сам, но сада је свему крај. Једна реч, један поглед уништио ми је осећање, умрвено за навек а са њиме и срце.

Док су девојке о томе тужном предмету говориле, саветник Јакшић седео је и радио у својој соби. Рачунао је, своје велико имање сам је стекао, сам га је водио, навикнут да ни тренутка не проведе беспослен.

У собу ступи слуга, са посетницом у руди.

— Овај господин жели говорити са вама, да ли га смем пустити?

— Ђура Белић, архитекат, гласно читаше Јакшић. Не познајем га, но примићу га. Зацело у каквој ствари хоће да говори са мном.

— Шта желите господине?

— Зовем се Ђура Белић, рече младић, збуњено гледаше око себе и ућута.

Јакшић га понуди да седне.

— То већ знадем — видео сам посетницу — смећећи се одговори, реците ми вашу ствар.

— Мало је необична, ваљда ћете се и чудити, али у овом притешњеном очајном положају, решио сам се, да вас замолим...

Јакшић га нехотиче премери, али ни по лицу стасу, одећу или по погледу није могао приметити да је каква скитница, који с туђи леђа живи, који избегава посао. Био је озбиљан поштен, симпатичан младић и без многог лицкања добро и лепо одевен.

— Радо ћу вам помоћи, ако ми кажете шта желите — оваљно одговори.

— Господине, пред вама стоји сиромашан човек, који је у животу много учио, још више патио а највише радио.

— Али није могао успети, јелте, то хтедохте рећи.

— Шта више постигао сам велики успех коме се нисам надао. Такав положај имам, који би сваког младића мојих година учинило срећним, понеситим. Имам званје, које би близу четир хиљаде динара годишње доносило.

— Дакле били сте лакомислен, пријатељима потписивасте менице па сад се бојите, да ћете изгубити место зато се обратисте мени. Ђура изненађено погледа на говорника.

— Не господине, није то новчана неприлика што ме је вама довела. Нисам распикућа, ни лакомислен, немам пријатеља ни меница а када бих имао друга, будите уверени ради тога не би се обраћао друг ме, него бих се трудио да својим вредношћом помогнем себи.

— Ваљда тек нећете моју кћер — — —!

— Не господине, него њезину другарицу, госпођу Милку.

Јакшић ни сам не знаде ва што, али се разочарао. Ваљда се спремао на бој, љутину борбу, па је врло тих излазак нашао. Већина људи воде потресе, он је међу ове спадао?

— Госпођица Милка је врло красна, мила девојка, рече мало усљено и заслужила је ваше

симпатије. Али шта вам овде могу ја помоћи, то се само вас двоје тиче.

Уздихући исприча Ђура догађаје и тајну, за коју није имао наде, да ће се кад открити ако му тек Јакшић не помогне, ето то је, што зашто му се и обратио.

(Наставиће се.)

Љубитељима Какао и чоколаде особито се препоручује:

Јована Хоффа

КАНДОЛ-КАКАО

не садржи у себи много масних састојака, за то се брзо и лако вари, никад не проузрокује затвора — са својег сињог и доброг укуса још је и веома добро јестиво.

Права је само са именом: **ЈОВАН ХОФФ** а остатак лажна замена.

Омоти по 1/4 кг. 80 шилера
1/2 " 150
3/4 " 200
Свуга се добија.

1046 10-20

Бр. 2138/1906.

ОБЈАВА ВАШАРА У ТЕМИШВАРУ.

Овогодишњи темишварски св. Јозефи

ЗЕМАЉСКИ ВАШАР

одржаће се од 15. марта до 19. марта п. р. 1906. год.

ДОТЕРИВАЊЕ СВАКОВРСНЕ МАРВЕ

на земаљски вашар дозвољено је од четвртка 15. марта од 5 сати ујутру.

У Темишвару, 23. фебруара п. н. 1906

Од градске велике капетаније

РУДОЛФ БАНДЛ

велики капетан.

211 1-2

ЛЕП СТАН

КИСАЧКА УЛИЦА БРОЈ 9.

који се састоји из 5 соба, кујне, тавана и других уз стан потребних стаја издаје се одмах под варију.

Влиже извешће дају

Браћа Кенигштетлери

Нови Сад.

214 1-2

ЕКОНОМ

подпуно вјешт виноградарству, подрумарству и пољу тражи се за управитеља таковог господарства.

Понуде нека се управе на одвјетничку писарњу

Дра МИЛАНКОВИЋА

у Осеку.

215 1-1

Зајмове

на 4 % пој основи, уз отплату камате и главнице сасвим бесплатно на бављамо на земљу и на куће до три четвртине вредности.

Куп и продају

и парцелизирање земаља врши јефтино и брзо у целој држави 188 3-10

„АГРАРИЈА“

Велика Кикинда.

ПСЕРХОФЕРОВЕ-ПИЛУЛЕ

само праве са првеним насловом „J. PSERHOFER“

Од времена цара Јосифа, дакле дужи од 120 година су ове пилуле познате као најстарије кућено средство за чишћење а које дјелује без бола, те од многих лекара журно препоручене код свију последица хрђавог варења и затвора, као сметње циркулације жучи, болова црне цигерике, ветрова шуљева, малаксалости утробе итд., а са својих особитих својстава што чисте крв, препоручују се код малокрвности, нервне главобоље, бледеће итд.

1 кутија са 15 пилула 42 потуре — 1 роља са 6 кутија са 2 К 10 пот.

Кад се новац у напред пошље коштају са плаћеном поштарином

4 роље 8 К 90 пот.
2 роље 4 К 70 пот.
3 роље 6 К 80 пот.
5 роље 10 К 50 пот.
10 роље 18 К 50 пот.

1183 14-20

ЈЕДИНИ ПРОИЗВАБАЧ

J. PSERHOFER'S APOTHEKE

WIEN, I, Singerstrasse № 15.

ОДЛИЧНИ „ANGYAL“ ПРЕПАРАТИ.

„ANGYAL“—вода са костоболје (једна флаша, сигуран успех) цена 2 К.

„ANGYAL“—маст против екцема и болести коже, једна тегла кошта 3 К

„ANGYAL“—средство за смирену руке или ноге, једна флаша 2 К.

Велики број захвалних писама. Главни стовариште за Аустро-Угарску код:

„Angyal gyógyszer-tár Hatvan.“

Разашиле се сваки дан.

МЕЊАЧНИЦА

новосадске филијале

ПЕШТАНСКЕ УГАРСКЕ

КОМЕРЦИЈАЛНЕ БАНКЕ

Нови Сад, главна улица бр. 12

купује и продаје све врсте новца: динаре, доларе, франке, марке 117 4-5

све по најбољој дневној цени.

ДУКАТА

великих и малих имаде увек и продаје увек по најјефтинијој цени, а старе дукате купује.

THEE

MARKE

Theekanne.

ПРАВО УЖИВАЊЕ!

Само прави у пакетима са горњом заштитном марком. 19 10-10

Једина продаја у Новом Саду:

Браће Вагнера.

НЕКОЛИКО РЕЧИ О ТАЈНИМ БОЛЕСТИМА.

Жалосно је — али права је истина, да у данашњем добу за чудо врло много има такви људи, којима је крв и телесни сокови покварени, и који су ради своје младиће лакомислености и хрђаве навике своју живчану систему и душевну јакост уништили. Сад је најпрече време, да ово грозно стање престане. Неко мора бити, који ће младиће о спољном животу добровољно, искрено и темељно поучити, неког мора бити, коме могу људи своје тајне болести слободно, без устезања и са поверењем приобћити. Али није доста, ове болести ма коме испричати, већ се мора таког савесног специјалисти лечнику обратити, који о спољном животу може савете дати, те на евентуално већ постојећим болестима помоћи, онда ће нестати тих тајних болести.

Таког увишеног позива и за то је опште познати завод др. Палоца, бившег болничког лечника, специјалисте (Budapest VII. Kerepesti út 10.), где уз највећу тајну може свако (као мушки, тако и женске) добити разјашњење о спољном животу, где се крв и телесни сокови болесника очисте, живци ојачају, цела се система оштрије од болести, и душевни болови нестану. Овај је завод усљед досада чињеног и на толико хиљада болесника са успехом изведеног начина лечења у целој монархији једини. Без сметања дневног рада, са сигурним успехом, темељито и брзо лечи већ од толико година др. Палоца са његовим специјалним начином лечења и у најзанемаренијим случајевима специјалне раке болести црви за мокрење, бешике, живаца и кичме, последице сифилиса, цурење семена, ослабљену људску снагу (импотенција), влатну жилу, болести крви, болести коже, те све болести женске. За женске посебна чекаоница и посебан уљав. Ако ко ма на кога разлога особно не може доћи, драговољно му се даје на писмо опширан, дискретан одговор (к писму треба само билег за одговор приклопити). Након докључаоног лечења писма се сладе или на захтев враћају се. Завод се брине и о специјалним лековима. Прима се дневно од 9 сати до подне, до 6 сати по подне (недељом до 12 сати у подне.)

Наслов: Др. Палоц бивши болнички лечник, специјалиста Budapest siKerepesti 10. 199 4-

Бечка филијала

Прима улоге на књижице 4%
Мењачница, примање берзских налога, вајмови
на вредносне папире, есконтирање меница. Став-
љање у курс и ван курса — вредносне папире.
Осигурање противу губитака на курсу.
187 4—52

ЖИВНОСТЕНСКА БАНКА

Wien, I., Herrengasse Nr. 12.

Уплаћен акцијски капитал К 20.000.000
Резервни и осигуравајући
фондови преко К 9.000.000
ЦЕНТРАЛНИ ЗАВОД Основан
У ПРАГУ 1868. Г.
Филијале у Брну, Плавну, Будвајцу, Парду-
бици, Табору, Иглави, Морав Острву и
Кракову.

Учвршћене солидне
цене.Учвршћене солидне
цене.

Изванредне новотарије

ЖЕНСКИХ И МУШКИХ
ПОМОДНИХ СТВАРИ
за јесењу и зимску

СЕЗОНУ

у богатом избору стигле су стоваришту

С. КОВАЧ

код „Роде“

НОВИ САД

425 39-52

ГЛАВНА УЛИЦА БР. 25.

Учвршћене солидне
цене.Учвршћене солидне
цене.КО жели изврстан напитака, који изазива
апетит

КО је мршав

КО је малокрван

КО је слабуњав и опоравља се

КО нема сна и нервозан је

КО је рад децу да умири

КО пати од плућне
болестинека у сопственом интересу, не пропусти да
пије изврсно, признато и дуго држеће средство

ХЕРКУЛЕС ПИВА
Специјалитет од сладора
(мал) и храњивог нива.
Добива се у свима већим десерт-
ним и специјалним трговинама,
гостиницама и кафанама
На велико пиће:
Versand-Depot der Hercules-
Brauerei
Budapest, VII., Bethlen-tér 3.
Telephon 63. — 67.

Ценовник бесплатно и франко.

На страну се шаље једна пошиљка на пробу од
5 кила (6 боца) са поукењем.

У Новом Саду се добија код фирме:

Имре Двигена синова. 1292 10—10

БЕНЗИН-МОТОР

30 коња снаге, продаје се ради увећања мли-
не, најјефтинија покретна снага, меље 300
вила жита (халбнох), а круни 500 кила на
сат. У послу се може видети у општини Ту-
рији. — Обавештајем служи

145 8—8

Бензин-моторна млина,

А М Е Р И К А

Из Хавра полази сваке суботе

француска пруга.

Добро и брзо отпрамање. — Изврсна опскрба
са вином и ликером. — Путне карте за све
штације американских железница.

Ближа извешћа даје бадава и франко

Französische Linie

Wien, IV., Weyringergasse 8.

29

5—13

ПРВА СРБСКА ТРГОВИНА

ГОТОВОГ МУШКОГ, ЖЕНСКОГ И ДЕЧИЈЕГ ДЕЛА

СТЕВАНА Ј. КАПАМАЦИЈЕ

У НОВОМЕ САДУ

главна улица бр. 52.

Јављам поштов. публици Новог Сада и околине, да је сва нова про-
летња роба у најмодернијим фасонима стигла. С тога молим моје поштоване
муштерије, које су ми до сада своје цењено поверење поклањали, да ме истим
и у будуће удостојити изволе, ја ћу се пак свагда као Србин трудити, са
солидном послугом и најнижим ценама да покљоњено ми поверење оправдам.

209 2—8

С поштовањем
СТЕВАН Ј. КАПАМАЦИЈА.

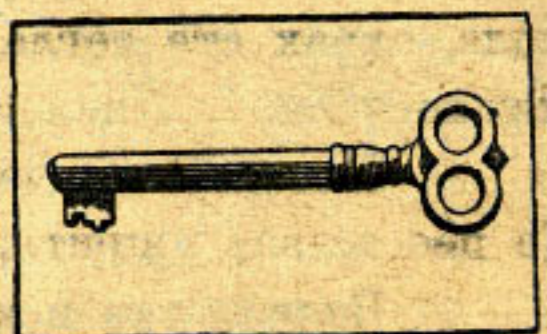
са знаком „Јелена“

ЈЕДАРЕД ПРЕМАЗАТИ СА
ШИХТ-САПУНОМ

вреди колико

ДВАРЕД премазати са обичним сапуном.

»ШИХТОВ-САПУН« је најбољи и у употреби најјефтинији.

или „Кључа“

597 14-19

Приштиње и пеге одстрањује.

Афродите Креме (није мастна) одстрањује
приштиње, пеге и дрвене шоље лончић по 2
кр. 1 и по 70 филара, појачани крем
3 круне и по 150 фил.

Афродит сапун најфинији је сапун љупког
мириса комад 80 филара. 1829 10—16Афродит вода за лице потпомаже дјелатност
Афродит крема флаша 1 К.Афродит паста за чишћење зуби спречава
стварање зубног камена 1'60 и 1'50 фил.Афродит прањак за лице помлађује лице
и даје му финоћу, бијел, ружичаст и зупкаст
кутије по 2 круне и 1 круну.

Треба пазити на заштитну марку (анђела) АПОТЕКА К АНЂЕЛУ У В. БЕЧКЕРЕКУ. житна пијача

Кашаљ, промуклост лијечи:

Башов сируп Сулоф квалитет флаша — 2 К
Башов цвијетни теј за прса 1 кутија 1 К
по кутије 50 фил.

Башови Спрекови бонбони проти кашља
(особито се пушачем препоручује) пакет 20 ф.
11 пакета 2 К, велики пакет 40 фил.

Вода проти испадану коса 2 К и 1 К.
Есенција Башова за желудац проти грчева
и слабој пробави флаша по 3 К и 1 К 20 фил.
Мазило проти тргању у костима 2 К и 1 К.
Башове пилуле за чишћење врли и же-
лудца кутија 1 К, 7 кутија 6 К 40 фил франко.

Псерхофов балзам против назеба

признат је као најбоље средство противу разних назеба и промрлости, као и противу врло
запуштених услед промрнућа добивених рана.

1 тегла 2 круне.

Псерхофов пулмонин

врло корисно средство противу застарелог кашља, бронхијал катар, боловима у плућима,
магарећег кашља код деце и одраслих. Три четир флашице су довољне. — Од лечника је

1 флашица 2 круне и 50 потура.

Псерхофова мигрен-чоколада

изврсно средство, тако одмах отклања мигрене, нервозност, главобољу и болове у живцима.

1 кутија 1 круну и 60 потура.

Псерхофов крем за лице

сјајно средство и чисти лице од сваке нечистоће, бубуљица, митфресера (самоједце), пеге и т. д.

1 тегла 1 круну и 60 потура.

Добија се у

J. Pserhofer's Apotheke

Wien, I. Singerstrasse 15.

1214 8—15